

Charita

časopis Slovenskej katolíckej charity

štvrtročník No. 3 2008 (nepredajné)

V Albánsku u podporovaných rodinách

Povodne na východnom Slovensku

**Charitné domy pre deti
s mentálnym či fyzickým
hendikepom**

Charita
SLOVENSKÁ KATÓLICKA
blízko pri človeku

EDITORIAL

Púte a nové cesty v nás

Duchovné katolícke spoločenstvo v Lučenci každoročne organizuje niekoľko pútí. Rada by som sa s Vami podelila o zážitky, ktoré vo mne zanechala púť na Staré hory.

Dva autobusy viezli pútnikov na toto aj z histórie známe pútnické miesto. Obec Staré hory je bývalá banícka obec, v ktorej sa nachádza aj kostol z roku 1448, ktorý je hlavným strediskom počas púte. Jeho interiér je krásne vyzdobený a na oltárnej výzdobe dominuje Božia rodička so svojim synom Ježišom. Obidvaja majú zlaté korunky zdobené drahými kameňmi. Krásny výjav Matky a Dieťaťa, láska k dieťaťu, a tým i ostatným ľuďom. Stojím v údive a myslím na tých premnohých ľudí, ktorí počas stáročí upierali svoje zraky na Božiu rodičku prosiac o ochranu pri ťažkej a namáhavej práci v bani, o pomoc v nemocnici a ďakovanie za to, že ich prosby boli vypočuté. Koľko duchovného pokoja dáva veriacim viera v dobrotnú našu Pánu a Panny Márie. Daj Bože, aby bola naďalej vlievaná duchovná radosť do našich sŕdc. Daj, aby sme s radosťou zotrvali na posvätných miestach, aby nám v tom pomáhala Panna Mária. Nech u nás zotrva dôvera v Boha, ktorý nám dal našu spásu.

Každá púť, každé stretnutie kresťanov, obohacuje náš duchovný život. Preto s radosťou navštevujeme naše pútnické miesta a hľadáme v pokore uspokojenie v duši.

Doteraz mám pred očami pútnikov z okolia i z Banskej Bystrice, ktorí pešo prichádzali na starohorskú púť. Na ich tvárach som nepobadala únavu z cesty, ale naopak - radosť. Vejúce zástavy v sprievode a mariánske piesne dotvárali krásnu atmosféru. Ostáva mi v pamäti sv. omša, ktorá bola odslúžená na Studničke. Aj chór spevákov a chrámová hudba mi znie potichučky v ušiach. To všetko na počesť oslavy našej patrónky Panny Márie.

Valéria Jezná, členka farskej charity Lučenec

Slovenská katolícka charita (SKCH) je neštatná nezisková organizácia, ktorá poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby všetkým ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmyslanie.

Právnu formou SKCH je „Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti“, zriadené Konferenciou biskupov Slovenska, a je samostatnou právnickou osobou. V zmysle Kódexu kanonického práva je SKCH konfederáciou verejných združení; tvoria ju arcidiecézne, diecézne charity a Bratislavská katolícka charita, ktoré sú samostatnými subjektami s vlastnou právnou subjektivitou.

ADRESÁR SKCH

Slovenská katolícka charita Sekretariát

Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: ++421-2-5443 1506, 5443 2503
Fax: ++421-2-5443 3097
E-mail: sekretariat@charita.sk
http://www.charita.sk/
Účet: 683221653/7500

Bratislavská katolícka charita

Adresa: Heydukova 14,
811 08 Bratislava
Tel., fax: 02-5292 0275,
E-mail: charitaba@charitaba.sk
http://www.charitaba.sk/
Účet: 4010078918/3100
Ludová banka Bratislava

Bratislavsko-trnavská arcidiecézna charita

Adresa: Hlavná 43, 917 00 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: battarci.charita@stonline.sk
http://www.charitatt.sk/
Účet: 10073-412080/4900 Istrobanka

Diecézna charita Nitra

Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-772 1738, Fax: 037-772 1798
E-mail: charita.nr@ba.telecom.sk
Účet: 691943162/0200 VÚB Nitra

Diecézna charita Banská Bystrica

Adresa: Tibora Andrašovana 44,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272, Fax.: 048-472 0271
E-mail: charitabb@charitabb.sk
http://www.charitabb.sk/
Účet: 736841312/0200 VÚB

Spišská katolícka charita

Adresa: Jesenského 5,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 519, Fax: 053-4424 519
E-mail: caritas@nexta.sk
http://www.caritas.sk/
Účet: 29634-592/0200
VÚB Spišská Nová Ves

Diecézna charita Rožňava

Adresa: Nám. baníkov 27,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
E-mail: dchrv.roznava@gmail.com
Účet: 18137 582/0200 VÚB

Arcidiecézna charita Košice

Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
http://www.charita-ke.sk/
Účet: 513026193/7500
ČSOB Košice

Gréckokatolícka diecézna charita Prešov

Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970,
Fax: 051-7723 970
E-mail: gkcharita-po@stonline.sk
http://www.grkatpo.sk/charita/
Účet: 10073-8612060/4900, VS: 001-10

Gréckokatolícka apoštolská exarchátna charita

Adresa: Dominikánske nám. 13,
040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
Účet: 4 350 228 409/3100
Ludová banka

Obsah

Z DIECÉZNYCH CHARÍT

3

Deti opäť na prázdninách v Belgicku

Arcidiecézna charita Košice pomohla zaplaveným oblastiam

TÉMA

5

Charitné domy pre deti s mentálnym či fyzickým hendikepom

Príbeh dievčatka menom Simonka

ROZHOVOR

8

V Albánsku u podporovaných rodínach

Z SKCH SEKRETARIÁT

10

Projekt: Blízko pri človeku - Pomoc deťom v núdzi

Z DUŠE

11

Modlitba k Roku sv. Pavla

Deti opäť na prázdninách v Belgicku

S iniciatívou poslať rómske deti do Belgicka sme prišli my na Slovensku. Bolo ťažké Rómom na tento pobyt pripraviť, aj nájsť v Belgicku hosťovské rodiny. Predsudky predsa existujú na oboch stranách.

PRE KOHO JE PROJEKT URČENÝ

No projekt s rómskymi deťmi pokračoval aj tento rok. V Belgicku strávilo prázdniny sedem rómskych detí z Poštárky pri Bardejove. Štyri deti, ktoré boli minulý rok a dostali pozvanie aj na tento rok. Okrem nich tam boli ešte tri nové deti. Tento rok to bolo s nimi trochu ľahšie, lebo vedeli čo ich čaká. Dve deti si zvykali ťažšie, ale nakoniec to zvládli a domov prišli veselí a spokojní, s tým, že chcú ísť aj na budúci rok. Keď som sa s nimi stretla v Novej Dubnici, rozprávali s nadšením čo všetko videli, kde boli a okrem toho prišli nabalené oblečením, topánkami a darčekom pre ostatných členov rodiny.

Projekt sa netýkal len rómskych detí, ale aj iných, hlavne viacdetných, neúplných a ekonomicky slabých rodín. Tento rok to bolo veľmi náročné, lebo som zabezpečovala pobyty z celého Slovenska zo všetkým čo s tým súvisí. V Belgicku strávilo prázdniny tento rok 81 detí od Michaloviec až dolu po Skalicu. Z toho bolo 19 nových detí, ktoré išli do Belgicka prvýkrát. Ostatné deti boli v Belgicku už predtým a belgická rodina ich pozvala aj tento rok. Niektorí mladí, dnes už vysokoškooláci, boli toto leto v Belgicku dvanásť raz.

PRÍPRAVA NA POBYT

Na pobyt v Belgicku sa rómske deti pripravujú počas celého školského roka. Učiteľ Martin Demský ich dvakrát do týždňa učí angličtinu. Hodiny sú po vyučovaní. Niektoré deti chodia pravidelne a poctivo sa pripravujú, iné majú k hodinám trošku voľnejší prístup.

Na pobyt detí je pripraviť aj ich rodičov. Za týmto účelom sme spolu s riaditeľom organizácie Euro-Children v Belgicku, pánom Arnoldom Poelmanom, vo februári navštívili na tri dni Poštárku a Bardejov, aby sme sa osobne stretli s deťmi a ich rodičmi a vysvetlili im čo ich čaká. Ubytovaní sme boli u Saleziánov v Bardejove. Taktiež výdatne pomáhali pri realizácii tohto projektu. Za toto všetko patrí ceľ jej komunite, hlavne otcovi Marošovi Peciakovi a tiež sestre Atánázii Holubovej úprimná a veľká vďaka. Bez ich pomoci by to bolo veľmi ťažké. Najväčším prínosom tohto projektu je rúcanie bariér medzi Rómami a nerómami.

ORGANIZÁTORI A HOSTOVSKÉ RODINY

O výber vhodných hosťovských rodín v Belgicku sa stará organizácia Euro-Children, ktorá má v tejto oblasti dlhoročné skúsenosti. Pri výbere rodín úzko spolupracuje s miestnymi kňazmi a osobne navštevujú rodiny. Väčšinou sú to katolícke rodiny s deťmi v podobnom veku ako pozvané dieťa. Pobyt v rodinách je zdarma. Náklady znáša v plnej miere belgická rodina, ktorá okrem starostlivosti o naše deti musí prispievať určitou finančnou čiastkou organizácii aj Euro-Children. Rodičia dieťaťa platia iba cestu autobusom. Mnohé rodiny však nemajú ani na cestu do Belgicka. Niektorým deťom na cestu prispievajú belgické rodiny, iným vypomáha organizácia Euro-Children. Rómskym deťom na cestu prispeli aj poslanci Európskeho parlamentu, pán Peter Šťastný a pán MUDr. Miroslav Mikolášik.

Využívam túto príležitosť, aby som aj touto cestou poďakovala riaditeľovi organizácie Euro-Children, pánovi Arnoldovi Poelmanovi, pani Debby, rodine Vermeulen a všetkým ostatným dobrovoľníkom, ktorí pomáhali pri realizácii tohto projektu.

Mimoriadne vďaka patrí pátrovi Robertovi Matthieu, ktorý aj napriek svojim 85 rokom stále veľmi aktívne pomáha. Euro-Children je jeho srdcová záležitosť a deti zo Slovenska si veľmi obľúbil.

Nemôžem zabudnúť ani na hosťovské rodiny v Belgicku, ktoré s láskou prijímajú slovenské deti medzi seba a starajú sa o ne.

Nie je to biznis, ale veľká obeta z ich strany. Najväčšia vďaka patrí Pánu Bohu a Panne Márii za ich pomoc a ochranu. Bez ich pomoci si ani neviem predstaviť zaistiť dopravu, pobyt na štyri týždne a bezpečnosť pre 81 detí tak ďaleko od domova.

SPÄTNÁ VÄZBA Z LISTOV RODIČOV DETÍ

Miriam: V Belgicku bolo výborne. Zažila som veľa zážitkov. Bola som v ZOO, v atrakčom parku Bellewaerde a ešte veľa iného.

Otec Martinky: Martinka sa mala dobre, v rodine okrem 6 svojich detí mali aj 2 deti z Chorvátska (Doru 13 r. a Ivana 10 r.) Tie to 3 zahraničné s domácimi (Kelsi 12 r. a Sepe 7 r.) tvorili skupinu čo sa hrala spolu. Pár mailov sme si s nimi vymenili a priebežne bolo všetko OK. Mali doma veľkú trampolínu, chodili do mesta, na nákupy, kreslili si, modelovali.

Matka mala len pekné spomienky, oni poslali mail, že Kelsi - Belgičanka sa s Martinkou skamarátila a povedala, že by mohla prísť aj o rok. Dorozumievali sa len tak detsky - ruky, nohy... Martinka dostala škatuľu od banánov plnú vecí na oblečenie pre ňu aj pre mladšie sestry + darčekom (drobnosti) pre ostatných členov rodiny.

Tento projekt hodnotím veľmi kladne, aj pre deti, aj pre charitatívne globálne spoločenstvo.

Tu je vidieť aké sú možnosti charity - kresťanstva vypomôcť si.

Od mamičky Marianky: Vážená pani Poláčková!

Chceme sa Vám poďakovať zato, že sa mohla naša dcéra Marianka zúčastniť pobytu

v Belgicku. Bola to naša, ale hlavne jej obrovská skúsenosť. Belgická rodina, v ktorej bývala, bola veľmi obetavá, dobrá, priateľská. Marianka sa tam cítila veľmi dobre, bolo to cítiť aj z jej telefonovania a SMS-kovania. Telefón jej požíčovali oni. Srdečne ju prijala nielen rodina kde bývala, ale aj ich priaznivci a ich dcérami. Už druhý týždeň jej pobytu ju prosili, aby sa k nim vrátila aj na druhý rok. Marianka nám rozprávala, že keď sa večer lúčila s priateľmi a na druhý deň s rodinkou, tak aj plakali. Musela im sľúbiť, že si budú písať a SMS-kovať. Patrí im naše srdečné poďakovanie, lebo je to rodina s veľkým srdcom plným lásky a dobroty. Aj my sa budeme snažiť byť s nimi v kontakte, a tým im vyjadriť našu vďaku. Ale srdečné poďakovanie patrí aj Vám pani Poláčková za Vašu obetavosť pomáhať deťom a ich rodinkám.

Od mamičky Márie: Milá pani Poláčková. Srdečne ďakujeme za finančnú pomoc. Musím povedať, že nám veľmi dobre padla. Vyslovujem Pán Boh zaplať. Momentálne sme v takej finančnej kríze ako sme neboli od začiatku nášho manželstva. A keď ste sa ozvali, že sa Vám podarilo pre nás zohnať peniaze som sa až rozplakala. Vedela som, že nás má Pán Boh rád. A toto bol tak ru-

kolapný dôkaz, ktorým ma rozplakal. Ešte raz Pán Boh zaplať.

Od mamičky Lucky: Dobrý deň pani Poláčková,

Moja Lucka bola druhýkrát v tej istej rodine, tak vedela do čoho ide. Som rada, že začala s nimi komunikovať aj trochu po anglicky. Mala veľmi dobrú rodinu, lebo sa jej venovali naplno a začali ju učiť aj po flámsky. Bola spokojná a aj oni boli s ňou spokojní. Písali mi zakaždým kde boli, čo robili a písali s ňou aj denník, kde postupne nalepovali fotky. Proste prišla nadšená ich opaterou, starostlivosťou a darmi, ktorými ju obdarovali. Vyobliekali ju na celý rok a školské potreby má úplne komplet zabezpečené. Veľmi mi pomohli. Som vďačná za nich a za Vás, že ste mi to umožnili. Posledná stránka denníka bola v znení, uvidíme sa Lucka aj na ďalší rok. A teší sa už odteraz.

Od mamičky Katky, ktorá prešla do druhej hosťovskej rodiny.

Týždeň po príchode Katky sme mali veľmi rušný, preto sa ospravedlňujem, že Vám píšem až teraz informácie ohľadne tej druhej rodiny.

Jednoznačne sa v nej cítila veľmi dobre a nič jej nechýbalo. Za starostlivosť a pozornosť, ktorej sa jej dostalo v druhej rodi-

ne som veľmi vďačná. Prišla domov veľmi nadšená a plná zážitkov. V novej rodine sa veľmi rýchlo adaptovala. Prostredie sa jej náramne páčilo. S rodičmi i deťmi si vychádzala veľmi dobre. Obaja rodičia sú lekári a majú 4 deti. Pokiaľ boli v práci, na deti dohliadala opatrovatelka., Katku často brali na výlety a nerobili žiadne rozdiely medzi ňou a svojimi deťmi. Taktiež jej navrhli či by chcela prísť k nim aj na budúci rok, s čím Katka rada súhlasila. A ja by som ju do tej rodiny bez problémov pustila, keby to bolo za rovnakých finančných podmienok ako tento rok.

Nakoniec by som sa Vám chcela predovšetkým veľmi poďakovať za všetko, čo ste spravili pre nás ale hlavne pre Katku, pretože vďaka Vám mala krajšie prázdniny. Ďakujem za všetko.

NA ZÁVER

Víziou do budúcnosti je, aby sa našli na Slovensku hosťovské rodiny, ktoré by boli cez prázdniny ochotné prijať k sebe rómske deti, aby sa bariéry rúcali najmä u nás na Slovensku. Keď sa budeme lepšie poznať, nebudeme sa jeden druhého ani tak báť.

Kamila Poláčková

Charitatívno-sociálne centrum Trenčianska Teplá

Arcidiecézna charita Košice pomohla zaplaveným oblastiam

Arcidiecézna charita Košice mala počas leta plné ruky práce. Prázdniny sú síce stvorené na oddych, zábavu, dovolenky s rodinou, stretnutia s priateľmi či známymi, daždivé počasie a následné povodne, ktoré sprevádzali leto 2008, však mnohým zmenili letné plány, a žiaľ niektorým aj osudy na najbližšie mesiace.

Predposledný júlový týždeň výdatné búrky a dažde vytopili a podmyli stovky obydľí,

doslova sa prepadli cesty, strhlo mosty, zaplavili polia a záhrady. Povodne zasiahli tisíce obyvateľov východného Slovenska – v podtatranskom regióne, v okresoch Stará Ľubovňa, Bardejov, Košice, Gelnica, Vranov nad Topľou, Trebišov a ďalších. Pamätníci ich označili za jedny z najhorších.

Pracovníci Arcidiecéznej charity Košice začali okamžite organizovať pomoc. „Ozvali sa nám kolegovia z partnerskej organizácie v Českej republike z Diecéznej charity v Litoměřiciach a ponúkli nám pre obydľia postihnutých občanov v Prešovskom a Košickom kraji vysúšače stien budov. Okamžite sme ich ponuku prijali,“ hovorí riaditeľ ADCH Košice Cyril Korpesio. Litoměřičania dopravili na Slovensko dvadsať priemyselných vysúšačov budov. „Desať sme hneď odovzdali zástupcom jednej z najpostihnutejších obcí Čirč, kde tragédia zasiahla aj do ľudských osudov a vodný živel si vyžiadal dva ľudské životy,“ dodal Korpesio.

Kolegovia z Čiech, kde majú veľké skúsenosti s povodňovými situáciami, dopravili postupne do Arcidiecéznej charity Košice pre postihnuté slovenské obce ďalších 70 kusov vysúšačov. Postupne si ich boli prevziať zástupcovia obcí Gelnica, Družstevná pri Hornáde, Olšovany, Kysak, Veľká Lodiňa, Slovinky či mestskej časti Košice – Krásna.

Starosta mestskej časti Krásna mal záujem najskôr o tri zariadenia, neskôr požiadal o ďalších päť. „Boli sme u občanov, ktorí si vyžiadali vysúšače, skontrolovať ako to funguje. Skutočne to veľmi dobre odsáva vodu zo stien a podlahy, ľudia boli spokojní. Je to určite lepšie a rýchlejšie, než čakať, že sa voda bude vysúšať postupne sama. Preto

sme sa rozhodli zapožičať si viac prístrojov,“ skonštatoval starosta časti Košice – Krásna Marek Kažimír. Občanov najskôr poučili, ako vysúšať steny, ktoré zaplavila ničivá voda. „Sme Arcidiecéznej charite Košice veľmi vďační za pomoc. Málokedy sa stáva, aby nám v zložitých situáciách niekto takto aktívne pomáhal,“ dodal starosta Kažimír.

Charita zapožičiavala zariadenie zdarma, občania ich môžu využívať do konca septembra. „V prípade, ak by ich potrebovali aj dlhšie, môžeme sa samozrejme dohodnúť,“ dodal Cyril Korpesio.

Do 31. 10. 2008 je možné prispievať na číslo účtu 10006-55615010/4900 v Istrobanke, variabilný symbol 159. Názov účtu je Slovenská katolícka charita.

Za prejavenu podporu Vám ďakujeme. mm, at

Charitné domy pre deti s mentálnym či fyzickým hendikepom

KTO SME A ČO ROBÍME

Dom sv. Anny je zariadenie soc. služieb, ktoré poskytuje starostlivosť 14 kombinovane postihnutým deťom vo veku od 7 do 24 rokov. Klientom zabezpečujeme výchovnú, záujmovú, kultúrnu činnosť, prípravu na pracovnú terapiu, pomoc pri nevyhnutných životných úkonoch a špeciálno-pedagogickú starostlivosť. Ide o zariadenie s dennou formou pobytu. V súčasnosti Dom sv. Anny realizuje rekonštrukciu budovy, ktorá by mala vyriešiť kapacitu zariadenia ako aj priniesť nové možnosti pre rozvíjanie sa detí s kombinovaným postihom.

DÔLEŽITÁ JE SPOLUPRÁCA S RODINOU

Spolupráca Domu sv. Anny s rodinou handicapovaného dieťaťa je neodmysliteľnou súčasťou zariadenia. Spočíva vo vzájomnej komunikácii odborníkov Domu sv. Anny a rodičom dieťaťa o otázkach, ktoré sa týkajú konkrétneho klienta a konkrétneho problému, ktorý je potrebný vo vzťahu k dieťaťu riešiť. Ide o formu soc. poradenstva na bazálnej a špeciálnej úrovni. Ďalej je to pomoc rodičom pri riešení ich ťaživých životných situácií formou konzultácií, odporúčaním do starostlivosti iného odborníka a pod.

ZÍSKAVANIE PROSTRIEDKOV A PROJEKTY

Dom sv. Anny je počas svojej 9 ročnej pôsobnosti pomerne úspešný pri získavaní finančných prostriedkov z rôznych projektov a grantov. Spomeniem Francúzska katolícku nadáciu Secour Catholique Region Ouest, vďaka ktorej sme zrekonštruovali pôvodné dve miestnosti, ktoré sme nazvali herne a vybavili ďalšie priestory. Nadácia Franza Beckenbauera (Ide o nadáciu, ktorá poskytuje finančné prostriedky na športové aktivity a rozvoj športu hlavne futbalu.), ktorá nám umožnila nakúpiť pomôcky pre športové aktivity handicapovaných detí. Nadácia SPP, ktorá nám vďaka jej finančným prostriedkom umožnila pripravovať klientov na samostatnejší život s asistenciou. Nadácia Slovenskej sporiteľne, ktorá nám prispela na súčasnú rekonštrukciu Domu sv. Anny ako aj úrad vlády SR, mesto Stará Ľubovňa a v neposlednom rade nemožno opomenúť nášho najväčšieho dobrodyncu Švajčiarsku charitu. Úspešnosť

v získavaní grantov pre Dom sv. Anny svedčí o tom, že ľudia sa presvedčili, že činnosť tohto zariadenia je zároveň aj jeho „poslaním“ a odzrkadľuje kvalitu poskytovania starostlivosti o túto cieľovú skupinu.

AKO VYZERÁ DEŇ U NÁS?

Zariadenie nie je veľkokapacitným zariadením, a preto sa tomu prispôsobuje aj denný poriadok, ktorý musí byť dodržiavaný práve preto, aby sa zabezpečila bezpečnosť a efektívnosť práce s klientmi. Od začiatku nášho fungovania sme sa niekedy stretávali aj s negatívnymi ohlasmi na denný režim, lebo z pohľadu rodičov sa zdal príliš vymedzený. Opak je pravdou, iba dôslednosť, presnosť, memorovanie činnosti a dodržiavanie podmienok môže zabezpečiť pre klienta jeho najvyšší možný stupeň rozvoja. Ináč prichádza fáza poklesu aktivity na podnety, nezáujem o sebaaktivitu a sebarealizáciu, ktorá prechádza do apatie. V súčasnosti prichádzajú deti do nášho zariadenia v dvoch smenách a každá z nich zahŕňa **príchod detí** do konkrétnej rannej hodiny, je to takzvaný ranný filter. Po príchode do nášho zariadenia nasleduje **adaptácia detí na prostredie domova sociálnych služieb**. Pre túto fázu sú príznačné rozhovory o tom, ako sa deti cítia a čo zažili v predošlých dňoch. V priebehu doobedia prebieha sociálno-výchovná činnosť resp. špeciálno-pedagogická činnosť, ktorá rozvíja schopnosti detí podľa individuálnych plánov. V praxi to znamená napríklad, že dieťa sa učí uchopiť ceruzku a neskôr s ňou začne kresliť a písať. Ďalším prvkom predpoludním je desiatka, na ktorú nadväzuje pracovná terapia. Ide o činnosti, pri ktorých sa deti učia získavať zručnosti, ktoré neskôr využijú v ich bežnom živote. Najradšej kreslia s farbami na sklo a robia obrázky, ktoré sa neskôr zarámujú a sú okrasou priestorov Domu sv. Anny ako aj príbytkov detí. Taktiež sú to aj práce s papierom, textilom, samoobslužný tréning

ako aj domáce práce. Pomaly prichádza čas obedy a po ňom sociálno-výchovná činnosť resp. špeciálno-pedagogická činnosť, poobedný olovrant a odchod detí z domova sociálnych služieb. Prevádzka Domu sv. Anny funguje od 7.30 do 15.30 v pracovných dňoch.

AKÉ INÉ SPÔSOBY STAROSTLIVOSTI O POSTIHNUTÉ DETI EXISTUJÚ?

Pomôcť handicapovaným deťom možno nielen zariadením s dennou dochádzkou, ale existujú aj zariadenia pre týždenný a celoročný pobyt. V rámci špeciálneho školstva sú to špeciálne základné a stredné školy. Pre ťažko postihnuté deti existuje aj alternatíva, kde pedagóg dvakrát týždenne prichádza k dieťaťu do jeho domáceho prostredia. V rámci sociálneho systému sú tu aj rehabilitačné strediská, ktoré poskytujú starostlivosť o fyzickú stránku handicapovaného dieťaťa. V rámci starostlivosti v domacom prostredí je možné zabezpečiť starostlivosť o ťažko postihnuté dieťa pomocou agentúr domácej opatrovateľskej starostlivosti (ADOS), ktorá mu poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť v priestoroch domova.

rostiti rodičov handicapovaných detí. Všetko záleží od konkrétneho človeka, či si vyberie cestu pravdy, alebo cestu falošnosti a obviňovania niekoho iného. Jeden z mojich klientov, Dávid, mi povedal, že je rád, že už bude môcť byť v stacionári dlhšie, keďže mu skončila povinná školská dochádzka. Keď ma Jankina mama prosí, nech Janke poviem, že zariadenie bude zatvorené (ale iba) „akože“, lebo ináč s ňou Janka nikam nepôjde, lebo vie, že sme tu a ona tu chce byť s nami, je to zadostučinenie za našu prácu. Keď Miško vstane skoro ráno, aj keď sa mu nechce, len preto že túži byť v zariadení. Keď klienti začnú pekne papať aj jedlo, ktoré by doma nikdy nezjedli. Toto všetko mňa aj všetkých ostatných pracovníkov ženie vždy vpred, i keď zažívame aj zlé skúsenosti.

A nakoniec ešte moje vlastné svedectvo, že za deväť rokov práce s týmito deťmi môžem absolútne s presnosťou skonštatovať, že ma nikdy nijaký duševne ani fyzicky nezranil, naopak myslím, že ma často krát posilnili. Vzhľadom na túto skúsenosť je potrebné zdravej spoločnosti opakovať, že finančné prostriedky vynaložené na túto cieľovú skupinu sa vrátia v duchovnej stránke dnešného človeka, ktorý si často krát ani neuvedomuje ako je duševne vyprahnutý.

Soňa Gaborčáková
vedúca Domu sv. Anny

Dom Charitas sv. Jozefa v Spišskej Novej Vsi je zariadením Spišskej katolíckej charity. Poskytuje službu deťom a mládeži s mentálnym a kombinovaným postihnutím vo veku od 3 do 25 rokov. V troch formách pobytu: denný, týždenný a celoročný

AKÉ TENDENCIE SME ZAZNAMENALI?

Podľa mojich skúseností z posledných rokov vzrastá záujem o denné stacionáre a ustupuje sa od celoročnej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb. Prípustiam, že denné stacionáre sa budú musieť s určitým malým percentom klientov postupne rozlúčiť, lebo klientova pôvodná rodina už nedokáže zabezpečovať mladému handicapovanému človeku starostlivosť doma, keďže už nemá veľa fyzických síl. V takom prípade môže prísť do úvahy starostlivosť prostredníctvom osobnej asistencie, alebo agentúr domácej opatrovateľskej starostlivosti. Ak si chce rodina ponechať handicapované dieťa doma, mala by využiť denné stacionáre, už spomínané agentúry domácej opatrovateľskej starostlivosti, osobnú asistenciu, a to hlavne z toho dôvodu, aby raz nebola nútená z vlastnej vyčerpanosti zveriť mladého handicapovaného človeka do starostlivosti celoročného zariadenia, na ktoré si len málokto handicapovaní zvyknú, najmä ak dlhé roky vyrastali v domácom prostredí.

ČO NA TO SOCIÁLNA POLITIKA V PRAXI?

Sociálna politika by mala prostredníctvom vlastných nástrojov vytvárať také podmienky, aby boli efektívne a málo finančne náročné. Podľa môjho skromného názoru, by sa mala viac riešiť osobná asistencia, ktorú by vykonávali profesionáli, ktorí by na rozdiel od laikov vedeli, čo majú robiť, aby dosiahli u handicapovaného človeka najvyšší možný stupeň jeho rozvoja, a čo najmenej bolestne ho socializovali. V praxi to v dnešnej dobe vyzerá tak, že aspoň z mojich skúseností sa k handicapovanému človeku radí buď príspevok za opatrovanie alebo osobná asistencia. Obe formy nevykonáva

vyškolený personál, a tak handicapovaný musí využívať aj iné služby k tomu, aby rozvoj napredoval. To znamená, ak by sa osobná asistencia „sprofesionalizovala“, bolo by o jednu možnosť viac, ako zabezpečiť individuálnu profesionálnu starostlivosť práve doma a štát by ušetril na nákladoch v zariadeniach. Ako alternatívu pre neprofesionálnu formu starostlivosti doma by som ponechala opatrovateľa na príspevku za opatrovanie, ktorú vykonáva spravidla rodič dieťaťa. Tak by vznikol priestor na to, aby sa rodič rozhodol, či chce byť s dieťaťom doma on, alebo bude pri jeho dieťati profesionál platený formou osobnej asistencie, ktorý bude mať na starosti individuálny rozvoj klienta.

AKÉ SÚ ÚSKALIA TOHTO MODELU?

Mnohokrát sa v mojej praxi stretávam aj s tým, že existujú bohužiaľ aj ľudia, ktorí zneužívajú práve svoj handicap alebo handicap svojho príbuzného k tomu, aby si nahradili príjem do rodinného rozpočtu. Napr. sa nám neraz stalo, že rodičia si podali žiadosť o zaradenie dieťaťa do nášho zariadenia, ale ako náhle dostali príspevok na motorové vozidlo, pri ktorom je podmienkou, aby navštevovali nejaké zariadenie, dieťa nenastúpilo. Skúsenosti sú rôzne, ako sú rozdielni aj ľudia, ktorí tvoria objekty našich skúseností.

SLOVÁ PANI VEDÚCEJ NA ZÁVER...

Mala som však vo svojej praxi aj pozitívne zážitky, ktoré spočívali v obetavosti a múd-

Príbeh dievčatka menom Simonka

Simonka prišla do nášho zariadenia pred jeden a pol rokom ako päťročné dievčatko. Žila s mnohými príbuznými v rómskej osade v jednej izbe v drevenej chatrči. Hlavičku mala opuchnutú, doškriabanú a zavšívavenú. Namiesto plienok bola zabalená v igelitovej taške. Rozprávala iba po rómsky. Sociálni pracovníci opakovane vstupovali do rodiny, ale jej životné podmienky sa nezlepšovali. Požiadali nás o umiestnenie Simonky do nášho Domu Charitas sv. Jozefa. Otcovi rodiny ponúkli prácu a časť jeho mzdy ide na úhradu nákladov jej pobytu.

Simonka sa za tohto jeden a pol roka dávala „dohromady“ po telesnej aj psychickej stránke. Zbavovala sa parazitov, liečila si rany, učila sa slovenský jazyk, osvojovala si základné hygienické návyky.

Dnes je z nej milé, pekné čiernooké dievčatko, ktoré sa stalo miláčikom mnohých ľudí navôkol. Navštevuje logopédiu a teraz na jeseň nastupuje do špeciálnej školy. Podľa posledného psychologického vyšetrenia je stupeň jej mentálneho vývoja na úrovni trojročného dieťaťa. Je pravdepodobné, že vývoj bude ešte stúpať a rozdiel

medzi fyzickým a mentálnym vekom sa zmenší. Aj z tohto dôvodu si ju kolegyně často brávajú domov do svojich rodín, aby

bola v kontakte s ľuďmi a tým sa nenásilne, ale o to intenzívnejšie. Simonkin príbeh vnímame ako jeden z tých úspešných a zlepšujeme jej podmienky pre život, aby sa rozvíjala jej osobnosť. Ale aj v tomto lepšom svete vnímame jej osamelosť a absenciu blízkej osoby. Začína ťažiť z obľúbenosti, pýtať cukriky od návštev, dožadovať sa pozornosti neprimeraným spôsobom. Kto vie ako by sa rozhodla, ak by mala na výber: chlieb alebo mama? V najbližšom čase chceme poslať jej fotografie a videozáznam sociálnym pracovníkom, ktorých žiadame o kontakt na rodinu. Uvítame pravidelné návštevy rodičov. Simonka sa nikdy nezapadne opýtať na svojich rodičov a hovorí, že pôjde domov. Necítíme to ako nevďak, ale ako jej základnú potrebu, ktorej rozumieme. Toto želanie by sme jej chceli splniť. Viem, že inštitúcie musia existovať, pretože viem, že všetky deti nemôžu byť z rôznych príčin doma, ale nechcem na to zabúdať, že ich domov kdesi existuje. Nechcem žiť v presvedčení, že inštitúcia alebo zariadenie je viac ako pôvodná rodina a pevný citový vzťah medzi jej členmi.

máme umiestnených 40 klientov z celého Slovenska. Väčšina zamestnancov má stredoškolské alebo vysokoškolské vzdelanie v zdravotníckom, sociálnom a pedagogickom odbore.

Dom Charitas ešte poskytuje službu a ubytovanie matkám v núdzi. Tento projekt vznikol za účelom záchranu života a včasnej pomoci tehotným ženám, ktoré nemajú oporu v rodine, ženám čakajúcim svoje prvé dieťa.

Klienti sú do nášho Domu prijímaní na základe žiadosti rodičov a doporučení odborníkov. Žiadosť tímovo posudzujeme. Berieme do úvahy diagnózu, rozsah postihnutia, pridružené poruchy (napr. zmyslové, telesné, psychické postihnutia, poruchy správania), vek, rodinné zázemie, odborné vyšetrenia, potreby klienta, ale taktiež naše reálne možnosti. Vo väčšine prípadov odporúčame, najmä u mladších, dennú formu pobytu. Rodinu pokladáme pre ranný vývoj dieťaťa za najdôležitejšiu. Správne postoje rodičov v spolupráci s odborníkmi môžu mať pre dieťa s postihnutím rozhodujúci význam.

Ak denná forma pobytu nie je vhodná, pokračujeme v týždennej, príp. celoročnej forme. Pred prijatím klienta je pre nás veľmi dôležité vyšetrenie psychológa, s ktorým už roky spolupracujeme. Pozná naše podmienky a kvalitu našich služieb a podľa individuálnych potrieb klienta sa môže erudovane vyjadriť, čo je pre dieťa najlepšie. Žiadame si aj vyšetrenia obvodného pediatra, neurológa, psychiatra a ďalších odborníkov. Zaujíma nás predovšetkým o dieťa,

o to, čo je pre neho najlepšie. Zohľadňujeme aj sociálnu situáciu rodiny. Niekedy k nám prichádzajú klienti neskoro, v čase krajnej vyčerpanosti a núdze rodiny. V súvislosti s tým si uvedomujeme veľkú potrebu včasného a odborného poradenstva rodine s postihnutým dieťaťom. Rodinu nabádame k postupnej adaptácii klienta na naše prostredie. Sme otvorení prítomnosti rodičov počas dňa. Rodič je síce nablízku, ale postupne predlžujeme čas strávený s nami, aby si dieťa zvykalo na nové prostredie okolo seba.

Väčšina klientov v dopoludňajších hodinách navštevuje Špeciálnu základnú školu a praktickú školu Sv. Maximiliána M. Kolbeho, ktoré zriadila taktiež Spišská katolícka charita. Umožňuje vzdelávanie v A, B, C a IVP variante. Deti, ktoré nenavštevujú školu, sú dopoludnia v malých skupinkách, kde s nimi pracujú pedagógovia a pracovní inštruktori. Máme zriadené dve zácvikové dielne, kde sa deti učia pracovať s hlinou, textilom, papierom a drevom. Denný režim a program je zameraný na rozvinutie individuálnych schopností detí. Máme trojakú dokumentáciu týkajúcu sa klientov: sociálnu (žiadosť o umiestnenie, zmluva so zariadením, posudok okresného úradu), pedagogickú (anamnestický dotazník, vývinový dotazník, kópie odborných vyšetrení, psychologické vyšetrenie, individuálne plány, hodnotenia školy) a zdravotnú (zdravotná karta s odbornými vyšetreniami).

V Dome Charitas sv. Jozefa sa usilujeme o zapojenie našich klientov do života miest-

nej komunity. Sledujeme tým integračné a resocializačné ciele. Každoročne organizujeme pre deti „Ples ľudí s dobrým srdcom“ a týždenný rekreačný pobyt vo Vysokých Tatrách. Pravidelne sa snažíme zaradiť do programu jednodňové výlety do blízkeho okolia a návštevu kultúrnych podujatí v rámci dobrej spolupráce s mestským kultúrnym centrom. Naši klienti navštevujú divadelné a filmové predstavenia, výstavy a iné kultúrne podujatia. Zúčastňujeme sa na športových podujatiach organizovaných Slovenským hnutím špeciálnych olympiád. Spolupracujeme tiež so susednou základnou školou na Nejedlého ulici, ktorá našim deťom sprístupnila športoviská a plavecký bazén. Spoločne sme realizovali projekt v oblasti dopravnej výchovy, kde deti zo základnej školy priamo pomáhali deťom s mentálnym postihnutím zvládať základné pravidlá cestnej premávky a zároveň sa naučiť používať bicykel, kolo-bežku a kolieskové korčule.

Dlhodobým cieľom našej práce je znížiť závislosť klientov na našej starostlivosti a dosiahnuť u ich čo možno najväčšiu samostatnosť po zohľadnení typu a rozsahu ich postihnutia. Zároveň sa usilujeme o to, aby miestna komunita prijala deti s mentálnym postihnutím ako svoju prirodzenú súčasť, aby vnímala potreby tejto skupiny rovnako ako svoje vlastné a aby sme spoločne dokázali zabezpečiť maximálnu kvalitu života ľudí s mentálnym a kombinovaným postihnutím.

Mgr. Ludovíta Švajková
supervizor Domu Charitas sv. Jozefa

V Albánsku u podporovaných rodinách

V rámci projektu Adopcia na dialku uskutočnila Mária Takáčová, jeho koordinátorka, spolu s pánom farárom Ľudovítom Gabrišom pracovnú návštevu u sestier saleziániek v Albánsku. Ľudo už niekoľko rokov podporuje deti v Indii i Albánsku. Pre adoptívnych rodičov a dobrodincov tohto projektu i čitateľov časopisu Charita prinášame zopár údajov a postrehov pre doplnenie mozaiky informácií a tiež pohľad na Albáncov z tej lepšej stránky.

Ako je to v Albánsku s kresťanstvom a vierou v Boha?

Albánsko bolo pôvodne kresťanskou krajinou. Sv. Pavol tu uskutočnil cestu jednu zo svojich prvých apoštolských ciest. Násilná islamizácia nastala v 15. storočí, kedy sa dostalo pod nadvládu Turkov. Kto si chcel zachrániť kresťanské vierovyznanie, musel ujsť do hôr a prežiť tam ako sa dalo. Mnohí prijali islam len preto, že nemusia platiť dane a dodnes majú veľkú finančnú podporu z moslimských štátov. Bývalý prezident bol ortodoxného vierovyznania a snažil sa urobiť niečo aj pre kresťanov, súčasná vláda naopak - napr. rehoľné komunity namiesto zvýhodnenia musia platiť vyššie poplatky ako ostatní za vodu, plyn, elektrinu a iné. V súčasnosti je v Tirane už aj katolícka univerzita, avšak štúdium na nej je pre vysoké poplatky málokomu dostupné. Krajina dostáva značnú pomoc zo zahraničia. Najviac pomáhajú talianske a nemecké firmy, ktoré tam stavajú byty, obchodné domy, výrobné haly. Pobočky bánk sú všade. Avšak je dôležité správne si vybrať, pretože napr. pobočky Americkej banky si sťahujú 20 % z každej uloženej sumy.

Čo vieš o Albánsku po tejto návšteve?

Albánsko má približne 3 milióny obyvateľov, z toho okolo milión sa odhaduje v Tirane. Veľkú časť predstavujú práve prisťahovalci z hôr a dedín, ktorí postupne prichádzajú hľadajúc zárobok a lepšiu budúcnosť. Ten kto má prácu, alebo prevádzkuje svoj súkromný obchodík či malú kaviareň, má o živobytie postarané. Väčšinou sa starajú sami o seba, a o spoločné záujmy nie. Každý sa snaží ako vie. Jedni predávajú miestne špeciality, kukuricu priamo na chodníku, iní ponúkajú hračky či potreby pre domácnosť na ulici alebo na miestnom trhu. Nikde sme však nezažili, že by nám svoj tovar vnucovali či ťahali nás neodbytné do svojich stánkov. Ak sme prejavili záujem, venovali sa nám ochotne, ale s dôstojnosťou a taktnosťou. Dokonca ani túla-

vi psi, ktorých je v meste dosť, neboli dotieraví, ale nenápadne čakali, či sa nájde niečo aj pre nich. Nevieme čo je na tom pravdy, ale predstavenstvo mesta údajne vyhlásilo odmenu 2 eurá za každého zlikvidovaného psa, doneseného pred mestskú radnicu.

Prekvapilo ťa niečo? Zažila si niečo nezvyčajné?

Zaujal nás napríklad spôsob jazdy v Tirane. V meste sú cesty síce často lepšie ako u nás, nemajú tu však jazdné pruhy, semaforey a značky zriedkavo a prechody pre chodcov takmer vôbec. Takže každý jazdí ako sa mu podarí, pričom výdatne vytrubujú, a chodci prechádzajú cez cestu jednoducho všade. Ulice sú upchaté porovnateľne s Bratislavou, a tak cesta od sídla sestier saleziániek na poštu v centre mesta trvala pomaly toľko ako z Tirany do osady pri mori. To vrátane hľadania miesta na zaparkovanie, pretože Tirana prakticky nemá verejné parkoviská. A tak autá všetkých značiek stoja všade. Mladík pobežujúci popri autách na hlavnom námestí, ktorému tróni národný hrdina Skender na koni, za pár lekov (albánska mena, momentálne 1 euro je približne 120 lekov) striehne na miesto, ktoré sa práve uvoľní, aby tam nasmeroval sestru Carolinu, viacsobne krúžiacu s nami po vedľajších uliciach s cieľom zaparkovať auto, kým vyzdvihneme na pošte zásielky aj zo Slovenska.

Navštívila si aj podporované rodiny, môžeš opísať svoje pocity?

Ako prvú sme navštívili rodinu, ktorej sestry saleziánky pomáhajú v Tirane už desať rokov. Pani Violeta s manželom patria

k tým obyvateľom, ktorí sa sem prisťahovali z hôr. Ako mnohí ďalší si na prýtok prispôsobili priestory niekdajších teraz už zrušených tovární. Obaja sú negramotní, a tak nemôžu zohnať kvalifikovanú prácu. Majú dve dcéry. Mladšia pre zdravotné problémy neskončila gymnázium. Staršia má tri malé deti, chorého manžela a len základné vzdelanie. Pani Violeta sama zarába pre celú rodinu 50 eur mesačne upratovaním schodišť v obytnej štvrti. Zhodne s Ľudovítom sme skonštatovali, že obidve dievčatka sa za celý čas neusmiali. Núdz a nerovnocennosť, ktorú pociťujú odma-

lička, sú tiež na ich tváričkách, zastierajúcim aj rozpačitú radosť zo školských potrieb, dobrôt a hračiek, ktorými ich sestričky obdarúvajú.

Pri našej návšteve obchodného domu v Tirane sa mladá predavačka v darčekovom oddelení prihovarila sestre Magde a vysvit-

lo, že je práve jednou z tých dievčat, čo dostali možnosť získať vzdelanie u sestier v Centre Maria Mazzarello. Julieta je teda dôkazom zásluhnej činnosti sestier, vďaka ktorej môže už tri roky samostatne zarabať a podporiť aj svojich rodičov.

Na fotke vidno, že ich obydliá sú jednoduché. Myslíš, že sa to v budúcnosti zmení?

Toto sa vzťahuje na osadu: Niektoré z drevených príbytkov v osade vyzerajú na pohľad ako u nás stodola či kôlna. Presvedčili sme sa však, že vnútri majú domáce panie väčší poriadok ako mnohé iné v moderných mestách. Viacerí majú už murované domy z kvádrov, ktoré vyrábajú traja bratia v neďalekej dedine, avšak pre zmenu im chýbajú zase okná. Ešte v lete by to nebol taký problém, avšak nechápeme ako tam vydržia v zime, keď od mora stále fúka silný vietor. Čo sa týka Tirany, väčšina prisťahovalcov si svoje biedne príbytky príkladne udržiava a zveľaduje v rámci svojich biednych možností. Je to však tiež len dočasné riešenie, pretože je otázkou času, kedy tieto domy podľahnú asanácii a následnej výstavbe nových vežiakov Tirana totiž zažíva obrovský stavebný boom. Keď sem sestry prišli v 90-tych rokoch, boli v týchto miestach len pasienky, ovce a kravy. Dnes by ste pri pohľade na niektoré exkluzívne budovy ani neverili, že nie ste v niektorom zo svetových veľkomiest či obľúbených dovolenkových letovísk, ale v hlavnom meste štátu, ktorý sa ešte stále spamätáva z vyčistiť diktátorskej vlády Envera Hodžu. Jeho mohyla v strede mesta síce pomaly chátra, no jeho prívrženci požívajú výhody ešte aj dnes.

Pôsobia v Albánsku aj iné rehoľné spoločnosti, ktoré pracujú s mladými?

V Tirane je tiež malá medzinárodná komunita saleziánov. Medzi nimi pôsobí náš don Pavel Minarčič. Aj oni vedú strednú školu a technické učilište pre chlapcov a starajú sa o správne a zmysluplné využitie ich voľného času hlavne športom. V areáli budujú tiež nový kostol, ktorý by mal byť vysvätený ešte tento rok. Táto štvrť je totiž prevažne katolícka a doterajší provizórny kostolík už pre veriacich kapacitne nestačí. Malé komunity saleziánov a saleziániek sú aj v meste Shkodra. Spravujú škôlku, základnú a strednú školu, kurzy a odborné učilište, ktoré tiež navštevujú aj niektoré dievčatá a chlapci z Bregdety.

Mala si možnosť spoznať tieto rodiny osobne, aké životné príbehy ti vyzrávali?

Jeden deň sme venovali prehliadke centra v osade Bregdety a návšteve domácností aspoň ôsmich podporovaných rodín. Každá z nich si nesie svoj zložitý osud. Jedným elektrický prúd zabil otca a matka musí sa

ma zvládať všetky potreby početnej rodiny. Ďalším zomreli štyri zo siedmich detí. Ich malú Denisu sme práve pribrali spolu s ďalšími do projektu Adopcie. Klisman zase žije bez mamy a navyše jeho sestra, veľmi milé dievčatko, sa utopila v mori. Iným sa prebára strecha na drevenom dome, túto zimu už určite nevydrží. Navyše ich synovi Gentianovi zistili, že mu nepracuje jedna oblička. Zdravotnícka starostlivosť v Albánsku je však akurát pre tých, čo si to môžu zaplatiť, ale do tejto kategórie naša rodina nepatrí. Malý Jetmir je zas postihnutý detskou obrnou. Má však nádej na liečbu aj vďaka jeho slovenskej adoptívnej mame Vladke, ktorá sama patrí medzi zdravotne postihnutých, a preto sa rozhodla pomáhať dieťaťu s podobným životným údelom. Pánovi farárovi Ľudovítovi sa dokonca podarilo stretnúť sa so „svojou adoptívnou dcérou“ a presvedčiť ju, aby po základnej škole pokračovala v štúdiu u sestier v Tirane.

Áké sú albánske rodiny, ktoré podporujete?

Poznali sme ich už z rozprávania sestry Magdy. Po osobnom stretnutí však ešte viac oceňujeme ich usilovnosť, pohostinnosť a úctivosť. Tieto rodiny nečakajú nečinnu podporu a dobročinnosť iných. Sú veľmi vďační za každú pomoc, ktorú im sestry sprostredkujú, ale majú svoju dôstojnosť a nikdy nežobru. V okolí je totálny nedostatok pracovných príležitostí. Mnohí z nich sú negramotní, a teda by ťažko našli možnosti zamestnania.

A tak sa snažia robiť čo vedia a čo im biedne podmienky dovoľujú: upratujú, perú, chovajú ovce, kravy a vyrábajú syry, deti pomáhajú plieť burinu a pásť statok. Pestujú kukuricu, kapustu, cibuľu, papriky, figy. Vždy ochotne donesú sestram časť úrody či práve nadojené mlieko. Popri cestách sme často videli „lavazh“ – miestne autoumyvárky, teda akési skrinky s hadicou, kde si mladí muži zarábajú pár drobných za zmytie prachu z okoloidúcich áut, nazbieraného na chýrnych albánskych cestách. Tieto sa striedali s kopami melónov, za ktorými nebolo predavača takmer vidieť, prípadne s ponukou veľkých kusov čerstvo rozporovaného brava, vисиaciach na hákoch pod jednoduchým prístreškom. Tí šťastnejší otcovia si nájdu prácu v susednom Grécku, Taliansku, Nemecku, ale musia odísť za zárobkom na dlhý čas, a tak zatiaľ musia mamy byť aj otcami. Avšak ako hovorí sestra Magda, sú skromní, vyrovnaní a nikdy sa nesťažujú, i keď dôvodov by mali nie málo. Pre toto všetko sme ešte viac presvedčení, že si pomoc v každom prípade zaslúžia.

O to viac, že väčšina našich posudzuje ich krajinu len cez zlé skúsenosti s Albáncami kaziacimi renomé kriminálnymi činmi u nich i v zahraničí. Mnohí preto uprednostňujú pre podporu exotickjšiu Indiu, ktorú majú možnosť lepšie poznať z rôznych dokumentov, a ktorá má zabezpečenú pomoc cez tento projekt už vyše 20 rokov z viacerých krajín i medzinárodných organizácií.

Isto majú veľa plánov do budúcnosti. Môžeš prezradiť aspoň nejaké?

Môžeme potvrdiť, že sestra Magda a sestra Carolina, ktoré sa v rámci komunity venujú deťom a rodinám v osade s maximálnym nasadením, sú stopercentnou zárukou, že príspevky z projektu sú spoľahlivo využité v prospech týchto detí, a patrí im potlesk za ich obetavosť, energiu a radosť, ktorú pri-

nášajú do ich neľahkého života. Teraz je ich prioritou založiť v osade pekáreň, aby obyvatelia nemuseli dochádzať po chlieb 6 km do najbližšej dediny, a vybaviť v centre materskú školu pre miestne deti. Pani učiteľka Lucia Zachardová, ktorá spolu so svojimi žiakmi ZŠ sv. Uršule v Bratislave podporuje ich rovesníčku Elizabetu, už zakúpila pre ne výborné didaktické pomôcky, ktoré predškôľáčikov aj poučia aj zabavia.

Slovo na záver...

Na záver chceme odovzdať veľké pozdravy a úprimné poďakovanie v mene všetkých podporovaných rodín našim adoptívnym rodičom a prispievateľom ako aj tým, ktorí sa ešte len rozhodnú stať sa novými dobrodincami našich detí z Bregdety. Takže MIRUPAFSHIM, SHQIPERIA – dovidenia, Albánsko!

Ďakujem za sprostredkovanie týchto dojmov!

Andrea Topolská

Projekt: Blízko pri človeku – Pomoc deťom v núdzi

Slovenská katolícka charita (SKCH) pripravila v spolupráci s Nadáciou slovenskej sporiteľne projekt „Blízko pri človeku – pomoc deťom v núdzi“. Jeho cieľom je pomôcť deťom na okraji spoločnosti. Projekt odštartoval 16. júna 2008 a je spojený s vyhlásením verejnej zbierky na pomoc trom detským charitným zariadeniam, Detskému charitnému domu Považská Bystrica, Detskému charitnému domu sv. Lujzy v Nitre a Domu sv. Anny v Starej Lubovni.

UMOŽNITE ÍŠŤ DEŤOM Z DETSKÉHO CHARITNÉHO DOMU POVAŽSKÁ BYSTRICA NA LETNÝ OZDRAVOVACÍ POBYT

O Detskom charitnom dome

Detský charitný dom (DCHD) v Považskej Bystrici vznikol v roku 1992 ako neštátne cirkevné zariadenie, ktorého zriaďovateľom bola Slovenská katolícka charita. V súčasnosti je jeho právnym zriaďovateľom Diecézna charita Nitra. Momentálne poskytuje starostlivosť 25 deťom a mladým vo veku 8 – 22 rokov pochádzajúcich zo sociálne slabých či rozvrátených rodín, kde rodičia alebo príbuzní nedokázali zabezpečiť riadnu starostlivosť o tieto deti.

V DCHD Považská Bystrica deti duševne dozrievajú, rozpráva sa s nimi o problémoch, hovorí sa o citoch, učia sa vyjadrovať pocity. Taktiež tu prebieha príprava detí na

život: aktívne sa podieľajú na jednoduchých domácich prácach, na príprave jedál a pri udržiavaní poriadku v ich izbičkách. Veľký dôraz je kladený na zodpovedný prístup k plneniu si školských povinností, na vyplnenie voľného času rôznymi záujmovými a kultúrnymi aktivitami, ktorými rozvíjajú talenty u detí. Zariadenie udržiava kontakt s biologickou rodinou, aktívne pristupujú k riešeniu problémov a mobilizujú rodičov k vytvoreniu vhodných pod-

mienok, aby sa deti mohli čím skôr vrátiť do rodinného prostredia. Deti trávajú čo najviac dní počas sviatkov a prázdnin so svojimi príbuznými, čím sa posilňuje kontakt s pôvodnou rodinou, aby sa tam deti mohli natrvalo vrátiť a prežívať detstvo v rodine ako má byť.

Ako využije DCHD Považská Bystrica získané prostriedky?

Deti prihlási na letné rozvojové a ozdravovacie pobyty – tábory cez organizáciu eRko (Hnutie kresťanských spoločenstiev detí). Pre takúto investíciu sa rozhodli z jednoduchého dôvodu. Pre deti je to niečo nevšedné a navyše „eRkárské“ tábory sú hodnotné aj z hľadiska rastu osobnosti detí. Dostanú možnosť spoznať a navštíviť rôzne miesta na Slovensku, budú v prírode a zároveň sú naplánované vstupy do hradov a zámkov ako aj poznávacie výlety, atď. Takéto niečo im v spomienkach ostane na dlhú dobu, pretože vo vlastnej rodine im to nebolo doteraz umožnené.

POMÔŽME, ABY SA DETI V DETSKOM CHARITNOM DOME SV. LUJZY V NITRE CÍTLI AKO DOMA

O Detskom charitnom dome

Detský charitný dom (DCHD) sv. Lujzy v Nitre vznikol 1. mája 1998 ako detský domov rodinného typu. Jeho zriaďovateľom je diecézna charita Nitra. Kapacita zariadenia je 12 detí. Cieľovou skupinou sú maloleté deti vo veku od 6 do 18 rokov s nariadenou ústavnou starostlivosťou právoplatným rozsudkom príslušného súdu. Dôvodom umiestnenia detí do DCHD bolo neuspokojovanie fyzických a psychologických potrieb detí, ohrozovanie ich harmonického vývinu a života zo strany biologických rodín. Aj napriek takýmto vážnym zlyhaniam zo strany rodičov sa snaží DCHD úzko spolupracovať s rodinami detí. Spoločne hľadajú riešenia ich nepriaznivej situácie a vytvárajú podmienky pre zachovanie rodičovských a súrodeneckých väzieb. Trvalými prioritami pri práci s deťmi sú zmiernenie citových zranení detí v dôsledku straty dôverne známeho rodinného prostredia, poskytovanie psycho-sociálnej opory, dotahovanie vývinových oneskorení spôsobených nevhodným rodinným prostredím a dosiahnutie čo najvyššieho vzdelania primeraného schopnostiam každého dieťaťa. Bezpečné rodinné zázemie tu nachádzajú aj mladí dospelí po dovŕšení

plnoletosti, ktorým poskytuje pomoc v procese osamostatňovania sa, uplatnenia sa na pracovnom trhu a zabezpečení bývania.

Ako využije DCHD sv. Lujzy vyzbierané finančné prostriedky?

Detský domov sa v spolupráci so štátnymi aj neštátnymi subjektmi pôsobiacimi v oblasti sociálnej pomoci snaží o návrat detí do biologických rodín a ak to nie je možné, hľadá riešenia v náhradných rodinách. Kým však deti odídu z DCHD treba im zútluňiť prostredie, aby sa čo najviac podobalo tomu pravému rodinnému. V snahe vytvoriť deťom takúto atmosféru sa DCHD sv. Lujzy rozhodol zo získaných finančných prostriedkov: zmodernizovať kuchynku zakúpením novej kuchynskej linky, v ktorej sa pripravuje strava pre deti a je priamo začlenená do priestorovej štruktúry DCHD; vybaviť kuchyňu novými elektrospotrebičmi (umývačka riadu, elektrický sporák, mikrovlnná rúra...); do jedálne zakúpiť jedálenské stoly so stoličkami, nakoľko doterajší nábytok je dosť opotrebovaný a aj z hľadiska bezpečnosti je žiaduce ho vymeniť. „Kuchyňa je srdcom každého domu a to platí aj pre DCHD sv. Lujzy, naše deti v nej trávajú väčšiu časť dňa a v neformálnej atmosfére sa ľahšie hovorí o radoostiach a starostiach bežných dní ako aj sa riešia závažné problémy, ale aj liečia rôzne detské „boľáčky“ a preto je dôležité, aby sa tu dobre cítili a aby prostredie pripomínalo čo najviac atmosféru domova“, vysvetľuje Ivana Kreháková, vedúca DCHD sv. Lujzy.

POMÔŽME KOMBINOVANE POSTIHNUTÝM DEŤOM A MLADÝM V DOME SV. ANNY ŽIŤ PLNOHODNOTNÝ ŽIVOT

O Dome sv. Anny

Dom sv. Anny vznikol 2. novembra 1999 na podnet rodičov hendikepovaných detí a dodnes je jediným zariadením svojho druhu v okrese Stará Lubovňa. Patrí pod Gréckokatolícku diecéznu charitu Prešov

(GKDCH). Do Domu sv. Anny prichádzajú deti a mladí vo veku 7-24 rokov, ktorým je poskytovaná zdravotná, výchovná, kultúrna, sociálna starostlivosť, špeciálno-pedagogické vzdelávanie a pracovná terapia.

Ako využije Dom sv. Anny vyzbierané finančné prostriedky?

GKDCH Prešov postupne rekonštruuje toto zariadenie, čím sa zvýši kapacita z terajších 10 klientov na 20. Pokračovaním rekonštrukcie a modernizáciou denného stacionára Domu sv. Anny ako domova sociálnych služieb zabezpečí ešte intenzívnejšie dôstojný spoločenský život kombinovane postihnutým deťom a mladým ľuďom.

Vďaka Vášmu rozhodnutiu podporiť rekonštrukciu tohto objektu sa budú môcť deti čím skôr presťahovať do nového zariadenia. Vedúca Domu sv. Anny, pani Soňa Gaborčáková hovorí: „V rozšírených priestorových podmienkach budeme môcť realizovať ďalšie moderné metódy práce s hendikepovanými deťmi a mládežou, ako je napr.

keramická dielňa, kanyzterapia (využíva pozitívne pôsobenie psa domáceho). V budúcnosti by sme radi uplatnili: arterapiu (terapia výtvarnými prácami, najmä s keramickou hlinou), prácu na špeciálne upravených tkáčskych strojoch a snáď sa nám podarí aj hipoterapia (liečba s využitím koníkov). Týmto aktivitami podporujeme rozvoj hendikepovanej mládeže, jej plnšiu participáciu na pracovnom trhu, dôstojný život a spokojnosť ich rodičov z dosiahnutých pokrokov.“ Pomôžme kombinovane postihnutým deťom a mladým nadobúdať vedomosti a zručnosti spolu s napredovaním ich osobnostného rastu, aby mohli žiť plnohodnotný život bez zbytočnej závislosti a tiež v spoločenstve ľudí, ktoré im rozumie a vie ich v spolupráci s nimi samými posúvať dopredu. Toto je zároveň predpokladom k tomu, aby mohli tieto deti a mladí v budúcnosti žiť napr. v chránenom bývaní (umožňuje plnoletým postihnutým ľuďom osamostatniť sa a žiť v malej komunite, pričom sociálni pracovníci sú aj naďalej nápomocní pri ich ďalšom rozvoji).

Tajnička – Sv. Terézia z Lisieux

„Aká veľká je moc modlitby! mohli by sme ju prirovnať ku kráľovnej, ktorá má v každom čase voľný (dokončenie výroku sa skrýva v tajničke)

VODOROVNE: A – sídlo v Grécku / šikovný kúsok / krmivo pre kone; B – ukrýva III. časť tajničky; C – útok, napadnutie / rím. 999 / veľhad americký / zvierat (muž. rod); D – solmizačná slabika / pracuj dlátom / meno Chaplinovej manželky / hnedozelená farba (hovor.); E – nemecká značka kvality / II. časť tajničky / nálev na konzervovanie; F – latinský pozdrav / indická tanečnica / farský úrad (hovor.) / zvrtné zámeno; G – stará ruská dĺžková miera / Filipínska sopka / olympijské hry (skratka) / rozprávková bytosť; H – ukrýva I. časť tajničky; I – cudzie ženské meno / rybie vajčko / morská vydra

ZVISLE: 1 – vyhynutý kočovník (mn.č.) / valuta (skratka) / rím. 45; 2 – príslovka miery / žil v blahobyte (hovor.); 3 – čaj (angl.) / darovala / príslovka miesta; 4 – odbor technickej kontroly (skratka) / francúzsky neurčitý člen / slonovina; 5 – lyže (angl.) / mesto v Srbsku / strešná krytina; 6 – plesová súťaž o ceny / hlas kohúta; 7 – konaj / osem (čes.) / potreba hokejistov; 8 – identifikačné číslo (skratka) / domáce meno Otilie / oker (čes.); 9 – hlas sliepky / opakovanie slov na začiatku veršov; 10 – okresná poľnohospodárska správa / staročeské zámeno / skoba; 11 – nehodnotný tovar / nemecké osobné zámeno / Oľga (dom.); 12 – MPZ Rumunska / vlastnila / existoval; 13 – orúbe / nočný vták; 14 – akí (básn.) / rím. 101 / cudzie ženské meno

Autorka tajničky: Mária Sopčáková

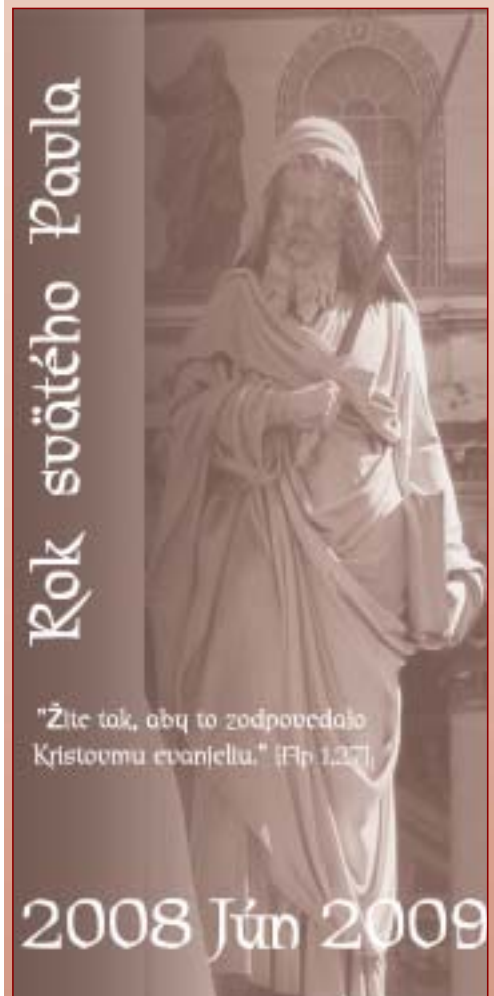
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
A														
B	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
C														
D														
E				15	16	17	18	19	20	21	22			
F														
G														
H	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I														

Modlitba k Roku sv. Pavla

Pane Ježišu, náš Majster a Učiteľ,
Ty si bol poslaný skrze Otca,
aby si dokončil dielo spasenia sveta.
Ty si si vyvolil sv. Pavla, Apoštola Národov,
aby priniesol Evanjelium pohanom.
Skrze jeho prihovor Ťa prosíme, Pane,
o dar navrátenie srdca i horlivej modlitby,
o milosť pozorného počúvania Tvojho slova
i jeho uvedenie do každodenného života.
Urob, Najvyšší Pastier Cirkvi,
aby sme zapálení apoštolskou horlivosťou
sv. Pavla odvážne sa zapájali
do diela novej evanjelizácie
a s mocou Tvojho Ducha
obnovovali tvár zeme.
Ktorý žiješ a kraluješ na veky vekov. Amen.

Z poľského originálu preložila
Andrea Čusová

Deti v núdzi potrebujú vašu pomoc

Slovenská katolícka charita každý deň podáva pomocnú ruku deťom a mladým v nepriaznivej sociálnej situácii. Pomôžte aj vy deťom v núdzi a umožnite im prežiť šťastné detstvo.

Ak môžete, prosím, prispajte na číslo účtu: **0176875345/0900 VS 157**. Názov účtu je **Slovenská katolícka charita**. Bližšie informácie na www.charita.sk, na **02/54 43 15 06** a v diecéznych charitách. Za vaše dary úprimne ďakujeme. O výsledkoch zbierky budeme informovať prostredníctvom médií.

Diecézne charity:

Bratislavská katolícka charita

Heydukova 12, 811 08 Bratislava, tel.: 02/52 96 45 66, bkch@ba.psg.sk, www.charitaba.sk

Bratislavsko-trnavská arcidiecézna charita

Hlavná 43, 917 00 Trnava, tel.: 033/551 13 96, charita.tt@slovanet.sk, www.charitatt.sk

Diecézna charita Nitra

Samova 4, 950 50 Nitra, tel.: 037/77 21 738, charita.nr@ba.telecom.sk

Diecézna charita Banská Bystrica

Kapitulská 21, 974 01 Banská Bystrica, tel.: 048/472 02 72, dcharbb@isternet.sk, www.charitabb.sk

Spišská katolícka charita

Jesenského 5, 052 01 Spišská Nová Ves, tel.: 053/442 45 19, caritas@nextra.sk, www.caritas.sk

Diecézna charita Rožňava

Nám. baníkov 27, 048 01 Rožňava, tel.: 058/732 64 15

Arcidiecézna charita Košice

Bočná 2, 040 01 Košice, tel.: 055/625 53 17, adch-ke@charita-ke.sk, www.charita-ke.sk

Gréckokatolícka diecézna charita Prešov

Hlavná 2, 080 01 Prešov, tel.: 051/772 39 70, charitagkdch@stoline.sk, http://charita.grkatpo.sk

Gréckokatolícka apoštolská exarchiálna charita Košice

Dominikánske nám. 13, 040 01 Košice, tel.: 055/625 94 54, 0911 711 357, annaivankova@zoznam.sk

Centrá zapojené do projektu:

Detský charitný dom sv. Lujzy

Samova 4, 950 50 Nitra, tel.: 037/772 02 14

zariadenie rodinného typu poskytujúce komplexnú starostlivosť o deti a mladých, pracujúce s biologickou rodinou so snahou o opätovnú integráciu

Detský charitný domov Považská Bystrica

SNP 1451/61, 017 01 Považská Bystrica, tel.: 042/436 11 53

zariadenie rodinného typu poskytujúce komplexnú starostlivosť o deti a mladých, pracujúce s biologickou rodinou so snahou o opätovnú integráciu

Detský charitný dom sv. Anny

Letná 7, 640 01 Stará Ľubovňa, tel.: 052/432 21 96

zariadenie pre deti s kombinovaným postihnutím so sociálnou starostlivosťou, zdravotným dohľadom, špeciálnym pedagogickým prístupom

Partner

SNADÁCIA
SLOVENSKEJ SPORITELNE

Mediálni partneri

Katolícke
noviny

alfaomega
INTERNETOVÉ RIEŠENIA

cesta
MEDIÁLNE RIEŠENIA

RÁDIO
LUMEN

MIRIAM
Charita pre deti a mladých ľudí
www.miriam.sk

 SLOVENSKÁ KATOLÍCKA
Charita
blízko pri človeku